

I
137950

Incunabel

E.S.

I
137950

Incunabel

Escor cū potior fruor addas fūgor et vtor
Vtūtur vtilib⁹ · fruimur celestib⁹ escis

Vescimur eternis · potior dape · fungor honore

Ista notat vsū quartū sextūq; secundum

Deposcut casū · potius tñ addito sextum

Vt aiunt nōnulli Joēs garlādrin⁹ vidēs errorē
q̄ plurior nō habētū differētiā inter verba depo
nētalia et verba passiua · hūc libellū de v̄bis deponē
talib⁹ metrice collegit **V**bi notandū q̄ verbuz
deponentale et passiuū in terminatione cōueniunt
nā ambo t̄minantur in or in p̄ma persona presētis
tēporis indicatiui modi **S**ed deūt in hoc p̄mo q̄ v̄
bū deponētale nō p̄t dimittere r **V**erūtāmē inueni
m⁹ quedā verba q̄ sub eadem significatiōe capiunt
tur d̄ponētaliē fm̄ modernos et actualiter apud
antiquos et ecōuerso **N**ā olim dicebat̄ labo labas
vt p̄tz ī sequētia natalis xp̄i · sez per quē dies et ho
re labāt **S**ed hodie dicit̄ labor · vñ Cato Labit̄ exi
guo et c̄: labitur hora breui **S**ilē inuenim⁹ aliqua
verba q̄bus at̄iqui vtebant̄ deponētaliē · q̄bus mo
derni vtunt̄ actualiter · vt īfra patebit p̄ auctores
ibi **B**ellor agoniz or et c̄ · subdēs **B**ellat agonizat
Secūdo deūt quo ad significatiōez **N**ā significatio ver
bi passiuū expōit̄ teutonicalit̄ p̄ werden vt amor
Ic werde lief gehabt **S**ed significatiō v̄bi deponēta
lis nō sēper exp̄mitur teutonicalit̄ per werden · s̄
q̄nz actualit̄ et q̄nz passiuualit̄ **E**xēplū p̄mi vt luctor
ic woerstel **E**xemplum secundi vt nascor ic werde

a 1

geboren. Verbum autē deponētale et cōmunē sic differūt Nam verbū deponētale habet vel actiuam significationem vt luctor. loquor. sequor et similia Et habz passiuam significationem. vt nascor Sz vbi cōmune terminatur in r vt deponentale et habet vtrancq; significationem scilicet actiuā et passiuaz et sic ordinatur cū duobus casibus a parte post scz cū accusatiuo et ablatiuo. et hoc sub differentia significationis. vnde **Florista** Passio dat sextuz sicut dat et actio quartū Et sūt cōmuniter nouem verba cōmuna. vnde **Alexāder** Largior experior et c. Quē oli deponētalia dicebant. qñ duplex sensus erat i eis ideo adhuc sua participia dāt dus Trez quedā verba deponentalia sunt transitua et quedā absoluta Circa vocabula text⁹ Rota qurescor resceris significat comedere Vnde **Gene. iij.** In sudore vultus tui resceris pane tuo Secūdo significat gebrucken. vnde **Treno. iij.** Qui rescebantur voluptatibus interierūt Vescor cōponitur cū cō. vt cōuescor. i. simul comedere Vnde Actiū pmo Cōuescēs precepit eis ab hierosolimis ne discederēt. Reuescor reuesceris significat itez comedere vt abo quo libentē vescor reuescor Vescor ē deponētale cū suis cōpositis et caret supino fm vsū. et etiā suppletionē preuiti. debēt tñ facē vescitū penultima correpta. Potior potiris dr a potis noie Et ē potiri frui. Et cōstruit cū gtō. accō. abltō. vt potior illius rei vll illā rē vll illa re Et iuēntē scdm ātquos fm terciā et quartā cōiugationē vt potior poteris vll potiris Sz in ifinitō semp scdm quartā cōiugationē iuēntur potiri et supinū i itū penultima pducta. Apud modernos tamē tantū quarte cōiugationis. Poti

or ē cōperatiu⁹ de potis scđm vocem. dicit̄ ei hic ⁊
 hec potis et hoc pote. et idē est qđ possibilis vel po
 tēs. Et cōparatur regulariē scđm vocē sed nō scđz
 significatiōē. Nā potis est idē quod potens. ⁊ po
 tior idem quod melior. vt ibi Cū te simpotior. iusti
 cia potior. et sic potissimus est idem quod optimus.
A potis et sum dicitur possuz. **Vnde** Matthēi xxvi
Possū destruere templū hoc. **F**ruor fruere
 habet fructum frūitū vel fretū in supino.
Fruor et vtor differunt. quia fruimur rebus q̄bus
 vtimur propter illas. sed vtimur illis quibus vti
 mur pp̄ nos. Est enim re aliqua frui ei inherere
 propter se et eam diligere. Fruimur ergo deo. vti
 mur mundo et creatis in eo. **F**ungimur autem offi
 cio. **F**rugor componitur. vt confruor id est simul
 frui. **D**efruor id est valde frui. vel a fruitione cessa
 re. **P**erfruor id est perfecte frui. **F**ungor finge
 ris habet functus sum in preterito ⁊ functū i supi
 no et est idem quod vt̄. **Vnde** Osee. quarto Quia
 sciētā repulisti repellā te ne sacerdotio fungaris
 mihi. **F**ungor cōponitur vt defungor id est deorsū
 a functione eē id est mori. **V**nde qm̄ moritur de
 orsum fit a functione. **I**nde defunctus id est mor
 tuus. vt Defunctorum anime viuunt vitam per
 ennem. **P**erfungor significat vt̄ vel destrue
 re. **I**nde perfunctus et perfunctorius. vt **Q**undi
 forma perfunctoria est id est destructoria ⁊ transi
 toria. **V**tor vteris id est vsum alicuius rei po
 tiri. vnde prima ad **T**imoth. quinto. Modico vi
 no vtere. **I**bidem primo. Bona est lex si quis ea
 legitime vtatur. **I**nde hic et hec vsualis et hoc
 vsuale. vsualiter aduerbium. vt **V**suales tuos

nūmōs hūanē mīhi et vsualit̄ accōmodatos b̄uēū
remittā **V**tor cōponit̄ vt abutor. i. male vt̄. vnde
Hester. vi. **M**ulti honore qui eis collatus ē abusi
sūt **C**ato **V**tere quesitis sed ne videaris abuti **I**nd
abusus. vñ **T**reno. v. **A**dolēscētibus impudice ab
usi sūt. inde abusio. i. mala vsio. vnde ps **L**oquūē
aduersus iustū iniquitatē in supbia et in abusiōe
Coutor. i. simul vt̄. vnde. **J**ois. m̄. **N**ō coutunē
iudei samaritanis **V**tor cū suis cōpositis producat
hāc syllabā v **V**nde horacius i epistolis **Q**uo mīhi
fortuna ē si nō cōceditur vt̄

Ad inquirēdum

Scrutor cū rimor cōtor vel sciscitor adde

Hec cū cōpositis quartū poscūt sibi casū

Scrutor scrutaris significat iquirere inuestigāē s̄
tilit̄ ispicē **V**ñ **D**orac⁹ i epl̄is **A**rcanū nez tu scrū
taberis vlli⁹ vnq̄ **I**nde hic. hec scrutabilis et hoc
scrutabile. i. aptū l̄ habile ad scrutādū vt scā trimi
tas nō ē scrutabilis a viatorib⁹. inde scrutās. **V**ñ
ps **S**crutās corda et renes. inde scrutū ti. i. vestis
paupm lacerata **E**ūā scruta dicūtur exta. s. trips
qz in extis scrutabant̄ futura. vnde **D**oratus i epi
stolis **V**ilia vendentem tunicato scruta popello.
Scrutor cōponit̄ vt pscrutor pscrutaris. i. pfecte
scrutari. vnde pmo **M**acha. in. **P**erscrutās eos
Rim or rimaris ē inquirere vñ **P**rosper. **M**orbi
da rimeē penetrabilia dextra salutis **G**recista **S**cru
tor vt expiat vt sanē vulnera rimor **R**imor cōpoi
tur vt perrim or. i. pfectē rimari vt h⁹ latētis reire
ritatē perrim or **C**ontor cōtaris significat perquire
re et ponitur pro interrogare. vt quid contaris

.i. interrogas bñ nota. **C**ontor cōponē vt proñtor
.i. interogo. vt sepe quidē a sepe hac sup te te per
contatus sū verū tamē respōso dedignabaris. **T**e
rena? **Q**d tua nō iūtest desine per cōrari. **S**uscitor
sciscitaris significat inuestigare. vnde **Matth. 9.**
Herodes sciscitabat vbi christus nascereē

Ad cogitādum.

Suspicoz a meditor reoz istis arbitroz adde

Hec infintū deposcūt vel sibi quartū

Suspicoz suspicazis ft arbitrari. vnde **Job. xv**
Cū pax sit ille semp insidias suspicat **M**editor me
ditaris sidmificat cogitare. vñ **Eccl. xiii** **V**tūs vir
q̄ in sapiētia meditat **V**irgili? **S**iluestriē tenui mu
sā meditaris hauena. inde meditatio. .i. cogitatio.
vnde **Psal** **M**editatio cordis mei in cōspū tuo sp
Peruigili cura semp meditare futura vnde vsus
Meditor cōponē. vt cōmeditor. p̄meditor. ide pre
meditat? a ip̄meditat? . vt **P**emtet me hoc im
p̄meditate cōplesse **R**eoz reris ft existimare vt te
fore grāmaticū hacten? ratus sū. .i. putauī . in rat?
participium .i. opinatus. **S**zratus nomē idē ē qd
firmus. vnde q̄ polliceē dicit **H**oc ratū eē p̄fiteor
.i. firmū. vñ? **C**redēs l̄ firm? dr eē rat? **I**tē iuēniē
rata i alia siḡficatōe vt **I**ste soluat l̄ recipiat p̄ ra
ta. .i. p̄ pte sibi cōtingēte **A**rbitroz arbitraris ft ex
istimare. vñ **Act. xiii** **Q**uē me arbitramī nō sū. in
arbit̄ qd i cōb? siḡficatōib? repit̄ **A**rbit̄ nanqz re
uelator dr cōsilioz vt i **Salustio** **P**rocul arbitris
ommb? amotis **A**rbit̄er testis . arbit̄er iudex. **S**ed
dr̄nt . iudex ex lege . arbit̄er ex volūtate fit. inde arbi
trū. .i. liba volūtās **A**rbit̄er i cōi vsu ē scōe dclinatō

nis Inueniē tamē etiā in tēta sicut ponit Grego-
i moral. arbiter scdm Papiā ē secūde vel tētae de
clinationis. fm Salustiū ē secūde. fm Pristianuz
ē tētae

Ad auxiliandum

Fragor suffragor patrocor auxiliorqz

Sūt amminiculoz opitulor adijcenda.

Auxilium dant ista tibi ternumqz requirunt

Fragor fragaris nō ē in vsu. sed in cōpositis vt
suffragor suffragaris et significat auxiliari verbis
et precib⁹. inde suffragiū. vt sanctoruz fulti suffra-
gus a deo adipiscimur quod meritis nostris nō va-
lemus. in suffragene⁹. i. ē auxiliari⁹. Vñ epī dicūt
suffraganei archiepōz. Patrocor patrocoraris
significat defendere. vnde Facetus Sic prohibent
leges fraudes nō patrocorari. inde patrocoriū id ē
defensio vel auxilium. vt spero me beate virginis
patrocorio dei gratiā nasci. auxilior auxiliaris
significat auxiliū facere. et cōstruūt cū accō et dtō.
vt auxilior te vel tibi Quilibet proximo suo auxili-
abiē. inde auxiliator id ē adiutor. vt suor deus fa-
muloz indefessus auxiliator ē. amminiculoz signi-
ficat auxiliari. Opitulor opitularis significat opes
ferre Deut. xxxv. Surgāt et opitulent vobis

Ad diuinandum

Vaticinor profor aurictor et auguriōsqz

Hec etiā quartū casū qñqz requirūt

Diuinare notāt et possūt eē soluta

Vaticinor vaticinarius significat diuinitate . pphete
tare . vt venturū xpm pphete vaticinabant inde va
tiamū id ē diuinitio vel ppheta . vt **C**raſtinaꝝ plu
uīa tuū p̄diuinat vaticinū **P**rofor profazis ſigī
ficat procul ab intētiōe ſari ſiue pphete . ⁊ p̄t
regere accūm cū datiuo . vt **D**oibus clade aſtra p
phetantur . inde ppheta . vnde . **M**athei . xij . Non
eſt ppheta ſine hōre niſi in patria ſua . inde ppheta
Apocal . i . **B**eatus qui legit ⁊ audit verba pro
phetie hꝝ . **A**urictor aurictaris ſignificat futura p̄
dicere ex rictu auū . vt **R**oete bubone clamāte pe
ſtē aurictant inſipiētes . **A**ugurior auguriaris etiā
ſignificat futura predicere ex garritu auūm **I**nde
auguriū . vnde dicitur **N**umeri . xxij **N**ō ē auguriū
in iacob

Ad laborandum

Molior et mitor dic conor ſiue remitor

Nec infinitum vel caſum dant tibi quartum

Infinitiuū proprie magis iſta requirūt

Molior moliris ſt cū difficultate conari . etiam
ē de magnis rebus machinari . parare . fabricare .
excogitare . diſponere l̄ cū difficultate aut ingeio
aliquid facere . vt **N**ullas molimur inſidias **Q**uidā
moliunt fraudes cōtra aīas ſuas **M**olior cōponit .
vt amolior et ſt reinouere . vnde **L**ucanꝝ **V**eū q̄
tū fortuna humeris iā pondere ſeſſis **A**molit onus
Demolior ſignificat valde moliri l̄ dſtruire vt ibi
Demoliunt faſces ſuas . **R**itor miteris ſignificat la
borare . conari . parere . qz in partu maximus labor
eſt propaere facit mixū i ſupmo **Q**uidius **R**itimur
in vitium ſemper cupimusqz negata **R**itor cōponit

vt amitor. i. valde miti. vel adherere. appodiar. **C**
 mitoz. i. simul miti. vt comisus e erigere scalā. **C**
 mitoz. i. parere vt ibi emira e puerpera. **O**
 mitoz. i. obluctari **I**mitoz. i. cōtra miti l' adherere vt iacob
 vidit dñm in mixū scale **R**emitor remiteris ft resiste
 re vt oib⁹ velle remiti nec cuiq̃ cedere nolle extre
 me demētie e **C**onoz conaris ft attētae vñ **Q**uidi⁹
Qui:q̃d conabar dicē vsus erat **A**d psequēdū in
Persequoz isequoz emuloz isector sil' adde **malō**
Hec poscunt quartū que sūt cōtraria sensu

Ad sequēdum in bono

Prosequoz et comitor sequoz exequoz ac imitorqz
Signant ista sequi. quartū poscunt sibi casum
Sequoz volghen. vt patrē sequit sua proles. in
 de psequoz veruolghen. vt **S**aulē qd̃ me perseqr̃is e
Insequoz veruolghen of na volghen **I**gnau⁹ lup⁹
 eyn blode wōlff q̃ insequentū clamore pauescit.
Prosequoz volghē. vt cepta pseqmur **P**rosequoz
 te laude. i. laudo te **S**ūmi triūphū regis pseqmur
 laude **E**xequoz. i. ad effectū producē vt ibi **E**xēq̃
 regis mādatum quisqz fidelis. **E**xecutores dicun
 tur illi per quos iudex sniam mādat. **E**tiam dicū
 tur testamētores. **O**bssequoz dienē. vt equū e senī
 bus obseq̃ **O**bsseqū aicos. veritas odiū parit. **S**ub
 sequoz nae volghen. vt delix senē insana iuuēt⁹ **S**
 sequit **S**ecūdo e latēter sequi vt is nos subsecut⁹
 qz arcana nā auscultauit **T**ercio e sequi successu
 tps. vt citatus sū ad stādū iuri in profesto petri.
 aut ifra quattuor dies subsequētes **C**onsequi kes
 ghen. vt singula queqz pecunia cōsequit **P**leriqz

renantē qđ nunq̄z cōsequūtur **S**acētia nēq̄t aliē q̄z
 diligētia cōseq̄ **V**ide ne qñ cōsecutū eē peniteat
Sector sectaris ē frequētatiū de sequoz seq̄ris sed
 ad drām de secutor dicimus sector per sincopaz. vt
 lassus p̄tereūtes p̄detētīm sectatus sū **S**ector com
 ponit vt affector. i. sequēdo adipisci **C**ōsector. in
 de cōsectane? **E**mulor emularis ft diligere vt. ij.
 ad **Coz. xi.** **E**mulor em̄ vōs dei emulatōe. **S**ecun
 do ft inuidē ad **Rh. xij.** **N**ō in cōtentione et emu
 latōe **T**ercio ft seq̄ p̄ inuidiā l̄ amorē **P**rouerb.
 ij. **N**ō emuleris hōiez malū **P**sal. **N**oli emulari in
 malignātibz vñ? **E**mulor inflat̄ amat inuidet ac
 imitatur **A**b emulor deriuatur emulus. i. inuidus l̄
 diligēs l̄ sequax **C**omitor comitaris id ē seq̄ l̄ cūz
 alio ire. vnde **T**hobie. v. **A**ngelus dñi comitetur
 vobiscū. inde comitatus id ē secutus. vnde **Q**uidi
 us **I**p̄e licz venias musis comitatus **V**omere **S**i nī
 hil attuleris ibis **V**omere foras. **I**mitor imitaris
 .i. sequi. vnde **L**ucanus. **Q**ui tē cū laijs imitatur
 farmata braciis. inde imitans. vñ **L**ucanus **Q**uas
 imitās presul bis sex fert p̄ctore gēmas

Ad litigandum

Iurgor et obiurgor altercor tixor habētur

Ita notāt litē nullūqz regētia cāsū

Iurgor iurgaris significat litigare vt qđ iurgaris
 contra me. inde iurgium id est litigium. **C**ato.
Ad iurgia ne gradieris **I**urgor componitur vt ob
 iurgor et significat litigare vt **O**biurgauī peccato
 res **I**tem i eodem sensu inueniuntur etiam iurgo iur
 gas quod componitur a ius et garrigo vel ago. **E**t

dicatur iurgare. i. iure agere. vel iure garrere Quia
hi qui causam dicunt iure disputant. Et accipit iur-
gare in duabus significationibus Iurgari enim est
rixari. litigare. et prope in causis agendis Etiam e-
repretendere. castigare. corripere. corrigere. et im-
pugnare verbis. vel litigando verberare Et scd; hoc
construitur cum accusatio Et componitur ut. Ob-
iurgo obiurgas quasi fortiter vel contra aliquem
iurgare Et sunt neutra et absoluta pro litigare In
alia vero significatione sunt actiua Altercor alterca-
ris. vel alterco altercas significat certare. litigare.
Et proprie est sophistarum inter se verbis litiga-
tium. Vnde. Plus palpanista valet altercante so-
phista Inde altercatio id est litigatio **R**ixor rix-
aris significat rixam facere ut rixantur cum magi-
stro scholastica **G**enesis. xv. Vir iracundus sus-
citatur rixas

Ad inquirendum

Dic enascor dic assequor et adipiscor

Sortior et lucror nascor cosequor adde

Ista petunt quartum lucror dic esse talentum

Nascor nasceris significat acquirere. ut gaudi-
deo quod pingue factus sum beneficium **E**nascor
significat extra alios nasci vel acquirere. **A**sse-
quor significat sequi ut ibi **D**efuncti sunt omnes
qui me assequerantur. **I**nde assecla id est seruus
ut ibi. asseclas suos perducatur **A**dipiscor signifi-
cat acquirere. ut **B**ernardus inter disputantes glo-
riam adeptus est. **S**ortior sortiris significat p-
sortes diuinae. vel tribuere subministrare diuinae

re et adipisci ut ibi **S**ortiamur de illa cuius sit **C**o
equalē nobiscum sortiti sunt fidem **S**ortior com
ponitur. ut **C**ōsortior consortiis **R**esortior resorti
ris **L**ucior lucraris significat acquirere. **V**nde
Quarta octavo **Q**uid prodest homin si vniuersum
mundū lucretur. anime vero sue detrimentū patia
atur? **I**nde lucrū id ē acquisitio. vnde ad **Philip**.
p̄mo **M**ihi viuere xps ē et mori lucrum

Ad emendum

Mercionoz dicas mercorqz negotior adde

Mercor vult quartū sed cetera bina soluta.
Mercor mercaris vendere vel emere vel nundi
nare ut ibi **M**ercabimur et lucrū faciam? **I**oseph
mercatus est sydonē. inde mercator. ut ibi **N**on
erit mercator i domo dñi **M**ercionoz mercionaris
significat aliquid acquirere per laborem **N**egoti
or negotiariis significat emere. ut ibi. **R**egotiam
in dum venio. **E**t deriuatur a nomine negotium.
Et dicitur negotium quasi negans otium. **R**egoti
um autem fit in causis. sed negotatio in commer
ciis vbi aliquid datur ut maiora quis lucretur ut
ibi. **N**olite facere domum patris mei domum ne
gociationis

Ad blandiendum

Blādiōz assentōz obblādiōz addis aduloz

Ista petūt ternū si dicas blādiōz illi

Blādiōz blādiris sinekē. ut meretrix peccati vultu

blāditur adolescentibus . inde blāditia . vt ibi **Tri**
stē blāditus delimit **Blandus** de homo lepid⁹ in
 verbis **Cato** **Blādus** esto **Blādimētū** vt ibi **Per**
 lingue blādimētū decipit **Assentor** assētaris fit adu
 lari **Inueniē** etiā assentire . ⁊ significat assensū pre
 bere vt adulatorū ē assentire **Etiā** inueniē assētior
 assentiris . i. cōsensū p̄bere . vñ **Gene . xxxij .** **Assen**
 si sūt omnes id ē cōsenserūt . arcūalis cūctis mari
 bus . inde assentaneus . i. qui cito prebet assensum
Obblādiōr significat valde blādiri . **Adulor** adula
 ris etiā significat blādiri vnde **Sicut** auē modulās
 sic stultū fallit adulās . inde adulator . i. blādiōr .
 vnde **Falsus** adulator nunq̄ fit verus amator

Ad letandum

Iucūdor letor iocor quoz gratulor addde

Prima duo sextū p̄scūt suprema d̄tm̄

Iucūdor iucūdaris significat gaudē . vnde **Eccī .**
ij . Qui honorat p̄m iucūdabit in filijs **Iucūdus**
 . i. hilaris **Psal .** Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iucūdūz habitāē
 frēs in vnū **Iucūditas** vt . **Westerno** vesperi bibi
 v̄mū in iucūditate **Letor** aris significat gaudere vt
Pleriqz dū letanē insamūt **Vidi** letātez pplm tu
 bisqz canentē **Ocurrat** ei letus et āplēxatus ē ho
 minē **Letor** cōpomiē vt colletor id ē simul gaudere
Iocor iocaris boertē . vt iocaris meū **Gene . xxvi .**
Vidit **Isaac** iocantē cū rebecca . **Iocor** cōpomiē vt
 adiocor vt ibi **Adiocabaē** infantulus occisori **Con**
 iocor id ē simul iocari **Gratulor** gratularis signifi
 cat gaudere . vel geluck bidde . inde cōgratulor id ē
 sil gaudere . vt **Cōgratulamī** mihi reperi amissum

¶ Ad famulandum

Obsequor et famulor mereor cōfamulor adde

Ista pētūt quartū famulor dic esse iubentī

Obsequor obsequis dienē vt iuuenē semib⁹ obseq̃
equū est. inde obsequiū **Terēa⁹** Obsequiū aicos .
veritas odium parit **I**nde obsequens bedienstlich
vt si mihi nūc adiūmēto fueris semper tui obseq̃n
tissimus ero **F**amulor famularis ft obsequi obedi
re **S** famulari ē debiti. obseq̃ volūtatis . obedire
ad utrūq; refertur. inde famul⁹ famuli pprie sūt
qui ex ppria suorū familia sūt orti. sed seru⁹ ex con
ditiōe seruitutis **C**ōfamulor cōfamularis cōponi
tur a famulor et significat simul famulari. vt extra
sciam est hōim in posterū cui cōfamulemur **M**ere
or mereris significat aliquid cōquirere vel lucrari .
vt ibi **M**aior ē mea iūquitas q̃ vt veniā mereat .
Inuenitur etiā mereo meres merui meritū et sigi
ficat acquirere lucrari **E**tia significat dolere flere .
vt ibi **N**oli merere celestia quādo merere **M**ereor
cōponitur vt demereo vel demereor . et significat a
merito eē. vt ibi . **Q**uod sus demeruit succula se
pe luit **P**romereor . i. valde mereor . vt eximia tua
in me beneficia necdū promerui

¶ Ad gradiendum

Ingradio et egredior cōtraria verba

Deposcut quartū signāt simul int⁹ et extra

Progredior gradior p̃hiscor et itro tibi sūt

Ista soluta notes quartū retinēt vt loq̃z

Dic gradior r̃hymā dic et p̃hiscor ad vrbem

Gradior gradieris significat ire. **I**ndē gressus .i. tran-
sit⁹ vel signū derelictū in via. vt ibi. **P**er multos
gressus homo gressus fit cito fessus. inde gradatiz
.i. paulatim. vt **N**emo repēte fit summ⁹ sed grada-
tim ascēditur **I**ngredior ingredieris sīg̃t ire vel in-
trare. vt ibi. **J**esus ingressus domū pharisei discu-
buit. inde ingressus .i. introitus vt tēpli in igressu
aque benedicte fit aspersio **E**gredior egredieris sig-
nificat exire. **V**nde **G**ene. ij. **F**luuius egrediebāt
de loco voluptatis. inde egressio **P**salm. **A** summo
celo egressio eius **P**rogradior progredieris signifi-
cat procedere. vt ibi. **Q**ue est ista que progrediē
tanq̃ aurora cōsurgens. inde progrediens
Profiāscor profiāsceris significat ambulare. vt
profiāsci volens diluculo surrexi. inde profiāscēs
vt ibi. **D**omo quidā peregre pfiāscēs abiit in re-
gionē longinquā. inde profectus id est utilitas vt
ibi **C**ausa profectus sū sepe lōge profectus

Ad memorandum

Cōmemoror memoror reminiscor siue recordor

Deposcūt quattū vel sextū siue secūndum

Significās cōtra velut obliuiscor eodē

Memoror inemoraris significat recordari. **V**nde
Ecclī vij. **F**ili memorare nouissima tua et in etnum
nō peccabis **E**t dicitur indifferenter memoror vel
memoro memoras **C**ōmemoror commemoraris id
est simul mēmorari. vt **Q**uis est quem tantum cō-
memoras **R**eminiscor reminisceris significat recor-
dari **V**nde **P**salmista **R**eminiscere miserationum
tuarū domne **R**ecordor recordaris significat prete-

rita ad cor reducere. **Vnde** Luce. decimo septimo.
Recordare fili quia recepisti bona in vita tua Ob
liuiscor obliuisceris significat memoriã alicuius rei
amittere **Vnde** Ecclesi. xxxix. Gratiam fideiussoris
tui ne obliuiscaris Psalmista **Ne** obliuiscaris pau
perũ tuorum

Ad preliandum

Prelior aduersor luctor colluctor habeto

Bellor agonizor sũt hec tibi verba soluta

Bellat agonizat potius tamẽ appbat vsus

Prelior preliaris significat bellare **Vnde** Apoca.
xij. Michael & angeli eius preliabantur cũ draco
ne. **A**duersor aduersaris significat cõtrariari vt
Ne aduerseris mihi alioquin relinquã te **Dec** sibi
inuiçẽ aduersantẽ **L**uctor luctaris significat pugna
re vel ludere **A**lanus **L**uctatur cũ nocte dies cũ nu
be serenũ **C**olluctor colluctaris .i. simul ludere vel
pugnare **I**nde colluctatio **Vnde** ad **E**phesios vi.
Non est nobis colluctatio aduersus carnem et san
guinẽ **B**ellor bellaris .vl. bello bellas significat pu
gnare . vt **C**õfortamĩã bellatẽ p re publica **A**go
nisor agonisaris . vel agonizo agonizas significat
certare in agone **E**ccli. iij. **P**ro iustitia agonizare

Ad mechandum

Scortor cũ mechor meretricor adulteror addes

Lenonũ verba sũt hec et cũcta soluta

Scortor tavis ft mētcari **I**n scortũ .i. mētrix . **vñ**
Gen. xxxviij **D**oies loci illi⁹ dixerit nũq̃zibi sedis
se scortũ **M**echor .avis ft adultari . **vñ** **M**ara . x .

Vxor si dimiserit vir suū et alij nupserit mechā.
Inde mech⁹. i. adulē. vñ **L**euitici. xx. **V**terq; mori
atur mech⁹ et adulēa **M**etricor mētricaris ft for
nicari **I**n meretrix **V**n Lu. xv. **D**euorauit sbaz suā
cū mētricab⁹ viuēdo luxuriose **A**dulteror adultera
ris l' adulēo adulteras significat mechari **V**n **M**at.
xix. **N**ō adulterabis **I**nde adulter **D**euē. xxij. **M**ori
ē adulter cū a dultera **L**enō lenomis .i. leccator

¶ Ad spaciandum

Ociō et spaciō vagō addo mērideorq;

Hec tibi sūt pme sūt hec tibi verba soluta

Ociō ociaris significat ocio vacare **E**t veit ab ociū
Vn puer. xxvij. **Q**ui sectat ociū stult⁹ ē et reple
bit egestate **S**paciō spaciaris ft ābulare causa re
creatōis **E**t veit a spaciū .i. distātia . **V**nde **E**ccl̄s .
ij. **S**uis spacijs trāseūt vniuersa **V**agō vagaris
significat spaciari errare discurrere vt nrātes vaga
bant incerti **C**anti. p. **V**agari incipiā post gregem
sodalīū tuor **M**eridior meridiaris significat spa
ciari post meridiē l' quiescere i meridiē **J**ob. xxij
Inter acruos eor meridiati sūt

¶ Ad cadendū

Labor et illabor dilabor siue relabor

Simplex cōpositū labor tenuere solutum

Illabor foueā si ponas prepositurā

Labor laberis significat cadē **V**n **C**ato. **L**abiē exi
guo qd partū est tempore longo **E**t est drā inter
labor vbu et labor nomē **V**n⁹ . **M**e grauat ille la
bor sū cuius pōdē labor **I**n labes .i. macula vt ibi

Si post vna labes nō vim sed tua labes . Illabor
illaberis inuallen . vt Westerna lectio hacten⁹ me
fugiēs mēti mee iam illabiē . Dilabor dilaberis di
uersimode fit cadere . vt Rupta zona bursē imposi
tū es dilabiē Relabor relaberis wederuallē . vt iā
sanus effectus caue ne relabaris Delabor dlaberis
fit deficere . vt bernard⁹ itinerādo fessus humi dela
biē Prolabor prolaberis vallen . vt da mihi quem
dilexi sine prolapsu Si fract⁹ prolabaē orbis i tui
ne pauedine puenies . elabor vpt den handen ont
uallen . vt anguilla de facili elabiē de capientium
manibus . etiā significat euadere . vt alienis dispē
dys edoctus elabor pericula Preterlabor vbigaen
vt demeritis tuis exigentibus hoc vnū epulaz pre
terlabitur .

Ad medicandum

Dic medicor medeor cōiunge medelo medelor

Vult medicor quartū sed vult medeor tibi ternuz

Ars tibi cōcedit nō vsus cetera bina

Medicor medicaris l medico medicas fit medi
tinā dare . vt in sequētia Quidum suo cruore medi
cat . i . sanat Male sanus medicaē medici medicami
ne Medeor mederis sigt medicinā dare . et caret su
pino . vnde Alexāder Nullū liquor medeorqz Gre
cista . accūm medico medeorqz dtm . Exigit ac me
dicor hūc casū poscit et illum Medelo medelas . l
medelor medelaris etiā significat cū predictis . sed
nō sūt multū i vsu

Ad incipiendum

Ordior inior simul his exordior adde

Principiare notāt quartū simul hec qz requirūt

Orditue mulier • orditus prouenit inde

Ordie sapiens • tunc exit ab ordior orsus

Principiu dabit incior dabit hoc holocaustu

Ordior ordiris hns orditus sum in preterito
ft incipere tela texere **Q**n hz orsus i pterito ft inci
pere loq vt lectoz magister egregie orsus e • Exor
dior exordiris beginne • vt euangely inciu baste ii
ctaris **S**cdo ft offerre vt pullu ad bte vginis marie
horem incior

Ad querelandum

Coqueror atqz queros lamentor siue quereloz

Esse soluta notes et signat ista querela

Et qnqz petut ternum • de te queros istis

Queror quereris clage • vt vetera sero qrimus •
Inde quest⁹ .i. qrimonia • vel lucy • vt vet⁹ hec qri
monia e • inde querulosus .i. qrela plenus • **V**t is e
querulosus h^o **C**oqueror clage vt de te mihi is q
plimu coquerit **Q**uereloz querelaris ide significat
Vt supabunde puilus querelaris **L**ametoz lamen
taris sigt fle • vt ibi **M**ulieres sedetes ad monume
tu lametabant dnm **T**e larga reqrebant lameta

Ad negandum

Incior pme dic diffiteozqz secunde

Cu quarto ternu simul hec duo verba requirunt

Incior inciaris versete vt neutz incior vtru
qz ccedo **C**ofiteor cofiteris belien • **V**nde Quidi⁹
Cofiteor si quid potest delicta fateri **D**efiteor defite

ris sicut denegare. et culpam reus defitetur impunitus
Diffiteor diffiteris significat aliqua fateri et aliquid
negare. **Ad nascendum**

Dic orior nascor et quem coponis ab illo

Ortum signare decet ista soluta notare.

Si dicas oreris orior bene sit tibi terne

Dicas oriris orior bene sit tibi quarte

Orior oreris vel oriris significat nasci ut ibi **R**e
gali ex proge Maria orta refulget **Q**uauis olim
orior fuit tunc coniugationis. et tamen hodie sepius quarte con
iugationis **S**ecundo orior sicut ortum facit **in Psal.** a sol
ortu usque ad occasum **N**ascor nascor sicut de utero ex
ire ut **N**ascitur Christus ex **M**aria uirgine. in renascor prae
nascor. enascor et cetera **Ad amplexandum**

Amplector simul amplexor complector habeto

Ista petunt quartum velut et complector amicum

Amplector amplecteris euangelium ut **B**ernardo uenie
ti iocundus occurrit mediūque illum amplectitur eius quod
gratulatur aduentui **C**omplector idem sicut **A**mplexor am
plexaris est uerbum frequentatim ut. **T**ua beniuolentia
me amplexaris **Ad reuerendum**

Dico reuerdior reueror dic reuerdiorque

Primum non transit sed postulat cetera quartum

Reueror reuereris uerbum ut ibi **R**ed uenit ad siluam
quāque rubeta reueret **Q**uis tamen eret quod in credo reueret.
Reueror reuereris fit honorare aliquem cum timore ut ibi.
Doctorum reuerere tuum sapientia prima **R**euerdior aris

schamen. vnde Cato. Veteūdīam seuā

Ad placāndū

Causor causidicor placitor q̄ cōplacitorq̄

Sunt actiua simul et deponētia verba

Dū sūt actiua tūc dicas causo iōannēm

Sed cū deponūt da terno causor vt illi

Causor causaris significat causas agē et rephēdere. calūniari. inculpāre. cōq̄ri. exigere et in causam dūcē ad Rhoma. in Causati sum⁹ iudeos et grecos oēs sibi pctō eē **Causidicor** causidicaris est causas in iudicio dicē werspreckē. idē causidicus .i. iurista. vt ibi **Nulli** causidico reor eē fidē neq̄ dico **Wosti** p̄ modico fit amicus et hostis amico **Placitor** placitaris. vel placito placitas plepten. **Dic** placitor plusq̄ placito tamē extat vtrūq̄ **Cōplacitor** cōplacitatis significat simul placitare

Ad fatendū

Dic fateor dic cōfiteor dic profiteorq̄

Ista petūt quartū deprecētes sibi ternū

Fateor fateris significat manifestare vt fateor mea facta coacte Quē fatuū fateor et cōfiteor cōfiteris sūt simul dicē. s. corde et ore vt confiteor deo pctā meā. cōfiteor spōte. **Diffiteor** diffiteris sūt negare vt sp̄ tibi famulari haud diffiteor **Profiteor** pfiteris pfessy doent vt quicq̄ suas religiosi regulas profitētur **Scōo** sūt belyen vt profiteor deū oīm creatore Ad largiendū

Largior est quarte simpl ac impartior adde

Nec donare notat ternū quartūq; tequirūt

Largior largiris geuen of wōerde gegeuen. vt ege
nis munuscula largimur haud larga manu **P**ar
tior partiris significat diuidere. vt ibi Partiti sunt
uestimenta mea. **I**mpartior impartiris. geuen
vt ibi. **P**auperis in specie cum xps venerit ad te
Impartire sibi quod dedit ipse tibi.

Ad hortandū

Wortor et exhortor simul his adiungito solor

Ista petūt quartū velut est exhortor amicum

Wortor hortaris sigt suadere. cōfortare. insti
gare vt tuo hortatu hoc agam alias nō factur⁹. in
de exhortor exhortaris significat diligentē hortari.
vt Te vt amicū exhortor litteris indefesse operam
dare **A**dhortor et cohortor id ē simul hortari. **D**e
hortor id ē dissuadere vt desidiā dehortor **S**olor
solaris significat solatium prebere vel alloqui de
relictū **N**am qui solatur soli se applicat dū loquē.
et solitudinē leuat suo alloquio **V**nde **W**oratus i
epistolis **I**nstruit exēplis inopem solatur egenum
Consolor cōsolaris troesten. vt ibi **N**ō est qui cō
soletur eam **D**esolor desolaris significat tristari.
inde desolatus

Ad vituperandum

Cōuictor dicas et cōtumelior addas

Vitupare notant te rno cōsociantur

Cōuictor cōuictaris schāde spreken **V**nde **M**ar
ti. xxx. **Q**ui crucifixi erāt qm̄ eo cōuictabāt ei **I**nde
b iij

cōuiciū schandē. vt **Is** meā cōuicia rixādo denuda
uit. ¶ **Contumelior** contumeliaris schanden. **Inde**
contumelia **Vnde** Actuu3. quāto **Digni** habitū sūt
pro nomine **Iesu** contumeliam pati **Malefici** con
tumelia affecti iuxta sua demerita necantur

¶ **Ad sustinendum**

Dic patior **dic** cōpatior **dic** perpetiorq3

Ista pati signāt que quarto iungere debes

¶ **Patior** pateris **lyden**. vt **ibi**. Graue est damna
pati grauius sua damna tacere **Inde** patiens ⁊ pa
cientia. vt **ibi**. **Clarior** est cunctis merito patientia
virtus ¶ **Compatior** cōpateris significat me **lyde**
Vt sunt qui tristibus non cōpatiantur **Perpetior**
perpeteris **lyden**. vt. **Deu** quantas **lydie** perpessi
sumus confusiones

¶ **Ad indignandum**

Auertor **dic** indignor **dedignor** habeto

Ista petūt quartū sed sūt quādoq3 soluta

¶ **Auertor** auerteris significat spernere **Vnde** **Bo**
etius **Heu** q̄ surda miseris auertit aure. **Is** meā
paupertatem auertitur. **Etiam** dicitur auerto auer
tis. affkiren. vt a feminis oculos auerte. **Is** meam
paupertatem auertit. **Voc** deus auertat. ¶ **Indi**
gnor idignaris. **veron** voerdighē. **Vnde** **Joannis**
septimo. **Mihi** indignamini quia totum hominem
sanū feci **Dedignor** significat idem

¶ **Ad videndum**

Viror cōspeculor **cōtemplor** **cōtiur** adde

Ista videre notāt que debes addere quarto

Mirorū miraris significat prospicere laudare. Et pro miro habere ut ibi. Miramurq; magis quos munera mentis adornāt. q̄ qui corporeis emicere donis. **C**onspēculor cōspecularis significat videre. procul. ut Prudētum est ventura conspēculari.

Contemplor contemplaris significat videre. prospicere rimari. Et proprie refertur ad inuisibilia ut Religiosorū ē calcatis curis oībus sui cōditoris faciem ab intra perscipuis contemplari. **C**ōtueris significat videre ut iratus bernard⁹ ardeatibus cōtuit oculis. **S**ecundo defendere ut Desep̄ ab inimicis cōtuitur nos deus.

Ad amādum

Emulor et zelor et que cōponis ab illis

Ista petūt quartū velud ē te zelor amicū

Zelor deponēs zelor cōmune notabis

Emulor aris fit diligere. ut. η. ad Cor. xi. **E**mulor vos dei emulatione. **S**cōdo significat inuidere ad hōma. xij. **N**ō in cōtētiōne et emulatione. **T**ercio significat sequi p̄ inuidiā vel amorē. **P**salm. Noli emulari in malignātib⁹. **Z**elor zelaris. et zelo zelas significat amare. inuidere sequi p̄ amorē vel inuidiam ut ibi. **Z**elo zelatus sū dñm. **P**salm. Zelauī sup̄ inimicos pacē pctōrū vidēs. **Z**elotopus dicitur inuidiosus vel suspiciosus.

Ad loquendum.

For loquor et profor et colloquor alloquor affor

Proloquor addat multiloquor associatur

Ternū cū quarto tibi deposedūt simul ista

Sed tñ quartum deposedūt alloquor affor

For faris sigt loq̄ vñ **P**rosp̄. Nā fari recte misē
rū ē et viuere prauē **Q**ui multū fatur stultissim⁹
eē p̄batur. idē famē. i. loquela vt ibi **R**e leuī saltē
maculare vitā fame posses **P**rofor p̄faris sigifi
cat pronosticare futura vt **I**s semp̄ mala p̄fatur
inde p̄pheta. **A**ffor affaris toe spreken vt ibi **G**a
briēlē archangelū credimus diuinitus te eē affatū
Inde affabilis toesprekelick vt **D**ominus noster
affabilis ē et perhuman⁹ **E**ffor effaris. vpt spre
ken vt **I**s mentis cōceptū nequit effari. **I**nde ef
fabilis vptsprekelick **I**neffabilis on vptsprekelic
vt ibi **Q** ineffabilē viz **P**refor p̄faris bt woer
sprekē vt **W**aud̄ interest iuuenū p̄fari. idē p̄fatio
ad missā ptinēs **L**oquor loq̄ris spreke. vt in dñoz
curns sūt clientū greges cūctis ad gratiā loquētū
Os ad os loq̄ tegē woerdich spreken **L**oquor p̄t
cōpom̄ cū oibus adiectiuis fere. vt **M**ultiloquor.
stultiloquor ⁊ c̄ **A**lloquor alloqueris toe spreken.
vt bernard⁹ perhumane allocut⁹ ē me. **A**lloquor
hūc affor dicas illi loquor et for **E**loquor vptspre
kē. vt q̄q̄ vt rhetor eloquaris nō tñ euades **I**s sū
me eloquētie vir ē **C**olloquor sil loq̄. iñ colloq̄m
Proloquor vele kallē. vt qd̄ cōduat ita ploq̄. **S**e
cūdo significat alteri⁹ causā agē vt is nō hz opus
ploatore **O**bloquor tegē segghē. vt. **O**bloquat̄
qui velit **S**ecūdo significat detrahēre vt vulgare ē
obloqui **P**reloquor woersprekē. vt in preloquia
stulti mitunē **S**ecūdo significat corā iudicē loqui
Subloquor bedryghē vt blādimentū ē subloqui.
Secūdo significat goede werde geuē. vt subloque
re si famā cupis habere **C**ircūloquor ommekallēn
vt oportet turpia circūloqui **I**nterloquor sigifi

cat sermone interrumpere

Ad rogandum

Deprecor atq; precor duo deponētia verba

Hec poscūt quartū sic dicas deprecor illum

Precor precaris biddē vt ibi **P**recamur sancte domine defende nos in hac nocte. **D**eprecor deprecaris scer biddē. vt **D**epcor te humillime. inde de p̄catio eēn gebet vt ibi. **M**ultū valet deprecatio iusti assidua. **S**ecūdo deprecor significat denegare. **Q**uidi⁹ i tristib⁹ **S**epe precor mortē mortē q̄ depcor idē **I**mprecor imp̄caris vloeken vt **N**ō tonorū est proximo plagas imprecari

Ad emendūm

Dic precor dic apprecor duo sūt tibi verba

Que poscūt quartū solidis p̄cor tibus agz

Apprecio precio reperitur nō nisi raro

Precor precaris woerden. vt **W**ūc codicē duo bus aureis precor **A**ntiqui dicebāt. precio p̄cias **A**pprecor aris woerden. vt **R**e q̄z te vilip̄dens obolo nō apprecor. antiqui dicebāt apprecio tibi **A**cceperūt triginta argēteos quos app̄ciauerūt a filijs isrl̄

Ad ambulandum

Dic gradior dic aggredior dicas quoq; gressor

Ista petūt quartū petrus aggreditur urbem

Gradior graderis gaen vt gradior thomā. inde gressus id ē trāsitus vt ibi **P**er multos gressus homo gressus fit cito fessus. **E**t gradior componitur cum prepositiōibus **V**t aggredior. **C**ongredior

egredior. ingredior. p̄gredior. regredior. progre
dior. trāsgredior. & c. Gressor gressaris frequētati
uum est a gradior. Etiam significat male agere vt
aliquem inuadere. Inde gressator id est maleficus

¶ Ad destruendum

Molior & demolior hoc verbum sibi iunge

Infinitiuo vel saltem iungito quarto

¶ Molior moliris significat machinari. parare. fa
bricare. excogitare. disponere. cum difficultate &
ingemio aliquid facere. vt Pleiūq; fraudes molitū
tur Demolior demoliris significat corrodere vt ibi.
Thesaurisate vobis thesaurū i celo. vbi nec erugo
neq; tinea demolitur Secūdo significat difficulter
et ingeniose agere vt Artis opus demolior. Amo
lior amoliris significat remouere. auertere. Vnde
Lucanus Deu quantū fortuna humeris iaz ponde
re fessis Amolitur onus

¶ Ad morandum

Cōmoror atq; moror sic demoror imoror adde

Ista morā signāt sūt hec quoq; verba soluta

¶ Moror moraris significat impedire vel impediri
vt Moror te. moror a te. et sic est verbū commune
Sed quando est verbum dponentale tūc significat
habitare Vnde Quidius. Erat et in nulla parte
morat̄ amor Inde mora id est tarditas vt ibi. Me
mos morosum mora me facit esse morosum

Moror componitur vt Demoror. immoror commo
ror. Et sunt fere eiusdem significationis. vt ibi.

Melius est commorari draconibus q̄z mulieri nequam .

Ad hospitandum

Dic castrametor campis et hospitor addis

Hec duo sūt prime que sūt simul ambo soluta

† Castrametor castrametaris significat diuidere . ponere vel mutare castra . vt Castrametati sūt filij israel Lucanus Audax hespereos veniam metat̄ ī agros † Castrametor hic significat hospitari quia qui castrametatur facit sibi hospiciū Castrametor etiam significat bolwoercken . vt cuius est castrametari aduersus inimicorum insidias † Hospitor hospitalis herbarghen et significat recipere vel recipi hospitio vt hospitor te id est te hospicio accipio Vel hospitor tecū .i. in tuo maneo hospicio

Ad regatandum

Gratior et grator simul atqz regratioe adde

Hec tria sūt prime que debes addere ternio

† Gratior gratiazis dancken of webliden . In de gratulor et congratulor . vt ibi . Congratula mim mihi amici mei quia iuem ouē . Grator grataris significat idem cum predictis . sed non est multum in vsu † Regratioe regratioe significat grates reddere weder dancken vt Regratioe tibi

q̄ plurimū p̄pter impensa tua in me beneficia

Ad expectandum

Operior dicas qz moror et prestolor addas

Ista petūt quartū velut ē ego prestolor illum

Operior operiris ft expectare vñ **V**orati⁹. **N**ec
tardū operior nec precedentibus iusto. **I**nde operi
ens .i. expectās vnde **P**rudentius Operiens p̄p̄ris
morituram virib⁹ irā. **O**perior etiā ē verbū passi
uū a verbo operis **V**nde **Q**uidius **S**tātibus extat
aquis operiē ab equore moto. et ibi. **O**perior spe
ctat opit me veltis amena **M**or or moraris signifi
cat habitare. et ē deponētale. vt moratus sū dauā
trie q̄ plurimis annis vel annos. sed quādo ē ge
neris cōis tūc ft impedire vel impediri. **P**restolor
prestolaris ft verbeiden. vt prestolor tuū tribus
horis aduentum Ad diuidendum

Partior ē quarte cui sortior addere debes

Nec cū cōpositis p̄scūt quartū sibi casū

Quadrupartior his simul atqz bipartior adde

Adde tripartior et cōpartior omnibus istis

Partior partiris deplen. vt ibi. **P**artiti sūt vesti
menta mea sibi **B**ipartior bipartiris significat ī
duas partes diuidere. vnde **D**onatus **Q**ualitas no
minū ī quo est bipartita ē **T**ripartior tripartiris
significat in trēs partes diuidere vt **T**heologicē
virtutes tripartuntur in fidem sp̄z et charitatē
Quadrupartior quadrupartiris ft in quattuor pat
tes diuidere vt vtutes cardinales quadrupartunt

in iusticiā prudētiā · fortitudinē et t̄pantiā Sortior
Sortiris lot woeppen · vt ibi sortiamur cuius sit

Ad moriendū

Dic morior dic cōmorior defūgoe habeto

Ista mori signāt et sūt tibi verba soluta

Et morior quarte reperit̄ nō nisi raro

Morior moreris l̄ moriris steruē · vt ibi **E**st in
amore mori ueneris se subdere mori · **C**ōmorior me
de steruē · vt cōmoriunt̄ iusti et iniusti · sorte t̄n̄ me
quali defungor defungeris steruē · inde defunctus
id ē mortuus · vt pro defunctoruz requie p̄sepius
orandum est

Ad versificandum

Versificor̄ dic metrificor̄ que sūt tibi primē

Hec versus faciūt hec sūt tibi verba soluta

Versificor̄ versificaris significat versus facere vt
ibi **L**atinū fari bñ scribere versificari **H**ec tria nul
lus h̄z nisi creber cōferat vsus · **M**etrificor̄ metifica
ris significat idem

Ad mensurandum

Metior ac metor pariterq; rēmetior adde

Mēsurare notāt que quarto iungere debes

Metior metiris meten · vnde **V**oratus in epl̄is
Metiri se quenzq; suo modulo ac pede rex ē · id est
conueniēs ē **R**emetior remetiris woder meten vt
ibi **E**adē mēsurā qua mēsi fueritis remetietur vob

Dimetior dimitiris significat diuersimode meti
ei **P**sal · **L**etabor p̄tibor sicimā et conuallē taber
naculorum dimetiar **M**etor metaris significat

metā ponere **S**cdo significat mēsurare. **I**nde mēta
id ē via vt ibi. **C**ū tua rura metis vicinis parito
metis

Ad miserandum

Dic miseror dic ppior simul & miseretur.

Da miseror quarto ppior addito terno

Sed gtm siue dtm vult misereri

Miseror miseraris ontfermē & ē opzris. vt mi
seror paupere id ē signū et opus misericordie sibi
exhibio **M**isereor misereris verbermē et ē cordis
vt **M**isereze mei vel mihi domine **P**ropitiot ppiti
aris guderziēren wesen vt ibi. **D**eus ppicius esto
mihi peccatori. idē ppiciatio **P**salmista **Q**uia apd
te ppiciatio est

Ad cōuertendum

Cōuertor dicas cōuersor insup addas

Sūt actiua simul et deponētia verba

Cū sūt actiua tūc quarto cōsōciantur

Sed cū deponūt ea tūc soluta notentur

Cōuertor cōuerteris bekeren. vt ibi **C**onueriti
mim ad me et salui eritis **P**salmista **C**ōuertere do
mine captiuitatē nostram **C**onuerto conuertis be
kerē vt ibi **C**ōuerte nos deus salutaris nē. **B**9 sta
tuit se prorsus cōuertere **S**ecūdo significat omne
keren. vt proposito cōuertitur **T**ercio significat be
leggē vt **W**ac pecuniā meū in vsū cōuertam. **V**er
sor versaris et verkeren vt **B**ernardus negociādo

beugis versatur Secūdo significat ēē vt Bernard⁹
versatur dauātrie Virtus circa difficilia versatur
Cōtrouersor cōtrauersaris t w p s t e n Inde cōtrouē
sia Tergiuersor tergiuersaris vleen. vt vestrates
tergiuersati sūt Secūdo significat be w impelē. vt
hoc nulli cōtergiuersione potest celari id est co
lorari.

Ad reuertendū

Dicas regredior retrogrediorq; reuertor

Ista soluta notes quartū poscūtq; locor

Regredior r h o m ā dicas q; reuertor ad urbem

Regredior regrederis weder gaen vt Dauātriam
regredior. Inde regressus eēn weder ganck vt ibi
Regressus eius ad patrē. Retrogredior retrogre
deris achter woert gaen. vt in via dei non progre
di retrogredi ē Cāncer retrogredit̄ ⁊ pleriq; scho
lastici. Reuertor reuertes wederkerē vt ibi Re
uertere reuertere sunamitis

Ad prādendum

Dic epulor vescor et que cōponis ab illis

Hec prandere notant epulor dic esse solutū

Vescor vult sextū priscū negat atq; supinū

Epulor epularis eten. vt ibi. Epulemur in azi
mis sinceratis et veritatis Vescor vesceris eten vñ
Genesis tercio In sudorē vultus tui vesceris pane
tuo Secundo significat gebruiken Vnde Trenor
quarto Qui vescebantur voluptatibus interierūt

Ad arguendum

Dic argumētōr simul ac altercor habeto

Argumēta notāt q̄ dicas esse soluta

Argumētōr argumētāris significat argumēta
facere vel preponē. **I**nde argumētatio id ē dispu
tatio **A**ltercor altercaris significat verbis cōtende
re vel disputare vt acerbissime altercantur sophis
te **P**lus palpanista valet altercāte sophista **I**nde
altercatio. i. lis

Ad moderandum

Dic moderor dic cōmoderor que sunt duo prime

Atqz modos signāt que debes iungere quarto

Actiuū mōdero reperit nō nisi raro

Moderor moderaris matigen. vnde **P**rouerbi.
xvii. **Q**ui moderat sermōnes suos doct⁹ et prudēs
est **V**inū moderate sumptū acuit ingemū. **I**n mo
deramē vt ibi **S**itqz mod⁹ pene iuxta moderamīa
culpe **C**ōmoderor cōmoderaris significat idē

Ad cantandum

Est modulor cāto dic p̄me dicqz solutum

Cōmodulor simul ammodulor cōponis ab illo

Modulor modularis significat melodias facere.
vt ibi **L**audes saluatori voce modulemur **s**uplici.
Modulo modulas significat idem. **C**ōmodulor et
āmodulor significat cū alio modulari

Ad irascendum

Irascor terne tibi sit verbūqz solutū

Cui⁹ cōpositum raro reperimus in vsu

Irascor irasceris se ad irā puocari. unde ps **I**ras
timini et nolite peccare **P**eccator videbit et irasce
tur. dentibus fremet et tabescet

Ad operandum

Est operor prime qđ debes iungere quarto

Et sua cōposita duo que sūt articulata

Actiuū cuius opero raro dabit vsus

Operor operaris arbeidē. vñ **L**uc. xij. **S**ex dies
sūt in quib⁹ licet opari **C**ooperor cōoperari. me
de arbeidē. vñ **R**homa. viij. **D**iligētib⁹ deū oīa coo
perat̄ i bonū **D**iuina coopāte grā faciā q̄ hortaris

Ad furandum

Furor furaris hoc verbū sit tibi prime

Cōpositūq; negat qđ debes iungere quarto

Furor furaris stelē. vt ibi furati sūt nobis dormi
entib⁹ **F**urari nocte solit⁹ fur de esse. **C**ōfuzor me
de stelē.

Ad testificandum

Testificor testor et que cōponis ab illis

Verba petūt quartū velut ē dic testor alumnū

Testor testaris tughen **V**ñ **L**u. xvi. **V**t teste
illis nec ipsi veniāt in hūc locū tormētor **S**cđo ft
aliquē in teste sumere vt testor vos **T**ercō ft tes
tamētum face. vt nōdū testat⁹ sū int̄ oīa vite pre
sētis discrimina **T**estificor tughen **V**ñ p̄ma **I**ois.
v. **S**ps ē q̄ testificat̄ qm̄ xps ē vitas

Ad maledi

Dicas detestor dic execror et maledico **cēduz**

Ista petūt quartū velut ē detestor iniquum

Detestor detestaris fit maledicere Vnde Matthei
xxvii. Cepit detestari et iurare Secundo fit sperne
re Vnde Prouerbio. viij Detestantur stulti eos qui
fugiuut mala Protestor fit tughē. vnde Iois. xiiij.
Protestat⁹ ē dicens qz vn⁹ ex vobis me tradet At
testor fit tughē. vñ Gene. xliij. Sub attestatione
iuramēti Cōtestor te tuge nemē Psal. Audi pls.
mens et cōtestabor te Obtestor tuge. vnde Die
re. xij. Obtestatus sū hodie. Execror execraris si
gnificat maledicē. excōicare. extra fact⁹ facere. vñ
Psal. Tota die verba mea execrabantur Execro ex
ecras significat idēz Maledico maledicis vt Leui
tica. x. Qui maledixerit patri l̄ matri morte mori
atur Maledico regit dñm vel accūm vt Is maledi
xit mē. i. he verimaledide my. Sed maledixit mihi
he verspreckt my

Ad promittendum

Polliceor quoqz polliator promittere signat

Quartū cū terno dabis istis polliceor rem

Polliceor polliceris fit promittere. vnde Wese
ij. Argentū qd polliceris tuū sit. inde polliat⁹ vñ
Gen. xxviii Possideas terrā quā polliatus es auo
tuo **Q**uidius Pollicatis diues q̄libz eē potest. i. pro
missionibus Itē pollicemur spēre. p̄mittim⁹ rogā
ti Polliator polliataris significat frequēter p̄mit
tere. vt **N**aud cōples quod polliataris

Ad exatandum

Expergisor et experior velut exato signat

Ista petūt quartū velut expergiscitur illud

Expergisor expergisceris ont waken. vñ. esaiē

vi. **Ex**pergiscimini & laudate. experior experivis
sigt probare vel probari. cognoscere & cognosca.
tentare & tentari. **Vñ** ecci. viij. **Qui** custodit p̄ca
ptū nō expiet q̄c̄q̄ mali. inde expt⁹ ondersocht.
Vñ ecci. xxxij. **Vir** i multis expt⁹ cogitabit mul
ta **Ex**ato exitas weckē **Vñ** **Psal.** **Ex**ata domi
ne potētā tuā & xmi. **Sc̄do** ft **ver** weckē. **vñ** **Act.**
xij. **Ex**atauerūt p̄secutionē in paulū

Ad nihilandum

Est frustor prime simul et sua cōpositiua

Annihilare notāt que debes addere quarto

Frustror frustraris significat annihilare. fallere.
decipere. **vñ** **Psal.** **Jur**auit dñs de⁹ et nō frustrabi
tur eū **Per**frustror idē ft **Cō**frustror cōfrustraris
ft idem.

Ad vindicādum

Vlascor terne per quod v̄ndicta notatur

Additur & quatto deus vt vlascitur irā

Vlascor vlasceris wreken vt **P**rohibuisti me
ne vlascat me hodie manu mea **I**nde vltio. vt ibi

Ad factus duplex nō sufficit vltio simplex

Inde vltor. **vñ** **Psal.** **Vt** destruas inimicū & vltorē

Ad insidiandum

Insidior prime cū terno iungito casu

Imped ire notat mibi petrus insidiatur

Insidior insidiaris lage leggē vt. **A**stu subtili lu
pus insidiatur ouili **Psal.** **I**nsidiaē quasi leo i spe
lunca sua. inde insidiator. **vñ** **Luce. xi** **M**iserūt insi
diatores q̄ se iustos simularēt. idē insidie vt ibi **Fa**
cte sūt insidie a iudeis nauigaturo in syriam.

Ad declinandum

Degredior dic declinor dic degrador addis

Declinare notat sunt hec tibi verba soluta

Degrado declino potius tamen approbat usus

Degrador degradaris l' degdo degdas degdare
Et aliquē de gradu dignitatis deponē. ut clericus ma
leficus solet degradari. Degredior degrederis achē
vut gaen. ut is descēdēdo degredit. Declinor decli
naris. vel declino declinas boeghē. vnde Psalmi.
Decline a malo et fac bonū

Ad prandendum

Est ianctor p̄me sic et sua cōpositiua

Quō prader e notat summo de mane solutū

Et cū predictis verbū ianctanculor adfit

Iactor iactaris Et summo mane comedē. ut ob
stāte p̄cepto ieiunij hodie nō iactemur. vel iancto
ianctas ponitur p̄ eodē vñ. Ianctor deponēs. ian
cto neutri. s̄ eodē. Sēlu sūt paria sūt hinc hīc ianct
acula dicta Ianctamur mane. cenam⁹ vesp̄e fco.

Ad spoliandum

Predor depredor et cetera cōpositiua

Despo spoliare notat et quarto iūgere debes

Predor predaris berouē. inde preda eyn roef. ut
diuisa sūt illi⁹ spolia. capta preda sua. Depredor
depredaris berouē. vnde Treno. in. Oculus meus
depredatus ē aīaz meā

Ad flendum

Et lachrymor prime simul et sua cōpositiua

Nō lachrymor trāsit nec que cōppinis ab illo

Lachrymor lachrymaris serēyē. vnde Joannis
vndecimo. Lachrymatus ē iesus Apoca. vii. Ab
stergēt deus omnem lachrymam ab oculis sancto
rum ¶ Collachrymor collachrymaris id est simul
lachrymati vt . Quid hominis sis nescio qui mihi
lachrymāti taz facile collachrymaris Illachrymor
illachrymaris significat int⁹ trīstari vt in Boetio
Questus illachrymatur

Ad spernēdum

Abominor cēdat qđ nō cōmittere debes

Et tibi sūt prime quarto qđ iūgere debes

Abominor abominaris significat execrari vt
de Psal. Vix sanguinū & dolosū abominabiē do
minus . inde abominatio. Vnde Psal. Posuerūt
me abominaciones sibi

Ad sermocinādum

Omeliōr dicas tu sermocinor superaddēs

Sermocinare nōtāt & sūt hęc duo verba soluta

Sermocinor sermocinaris significat predicare
vt Egregie sermocinatus ē plebanus ¶ Omeliōr
omeliaris omeliā predicare

Ad osculandum

Osculor ē prime quartū velut osculor illū

Osculor oscularis significat osculū dare Canti
primo. Osculetur me osculo oris sui . inde osculuz
Vnde Luce . xxij . Osculo filium hominis tradis

Ad superbiendum

Emulor ac infior āpullor sūt tibi prime

Ista superbiſſe notāt ſūt atq; ſoluta

Emuloſ emulariſ ſignificat diligere vt. 11. ad Co
rinthi. xi. Emuloſ vobis dei emulatiōe **S**ecūdo ſignifi
ficat invidere ad Rhoma. xij. **R**ō in contētiōe et
emulatione **I**nde emulus .i. aduerſari⁹. vt **E**muli
mei diu latuit nequicia nūc mihi innotuit **I**nflor
inflariſ ſignificat ſuperbiſſe. vt aſpernatur qui in
flatur **A**mpulloſ ampullariſ ſignificat tumere et
ſuperbiſ verbis inflari. inde ampulla. i. ſuperbia.
vt ibi **Q**uid prodeſt bulla quid prodeſt ampla cu
nulla **M**entis in ampulla cū ſit deuotio nulla

Ad pacificandum

Intransitiuū vult pacta notare paciſcor

Et ſua cōpoſita que ſemp cōmodat vſus

Paciſcor paciſceriſ ſignificat in pactū accipere.
vnde Gene. ix. Recordabor federis mei quod pepi
gi vobiſcū **S**ecundo ſignificat promittere vnde Lu
ce. xxij. **P**acti ſūt illi pecuniā dare. **T**ercio ſignifi
cat amicitia firmare vel integrare vnde. 11. Paral.
xxij. **P**epigit ioiada fedus inter ſex regez **Q**uar
to ſt een ouerdrach maken Vij Job. xxxi. **P**epi
gi fedus cū oculis meis vt nō cogitarē de virgine
Cōpaciſcor compaciſceriſ. inede vrede maken of
mede ouerdragē. vt datis dextris compaciſcebāt.
Repaciſcor repaciſceriſ ſignificat iterū cōpactuz
inire.

Ad tranſgrediendum

Tranſgredior tranſire notat quartūq; requirit

Tranſgredior tranſgrederiſ auergaen vt. **P**onte

solam trāsgredimur **S**ecūdo fit auertredē vt ibi
Qui potuit trāsgredi et nō ē trāsgressus inde tran
gressor een auertreder vt ibi **M**iserās p̄cepti trā
gressorem

Ad experiendum

Experior simul expertor cōiungito quarto

Yfus dat primū dabit ars sed sola scōm

Experior experitis ondersoeken vt experite ido
neū si ministrꝫ acceperis. vnde **E**cclēsiasticā. viij.
Qui custodit p̄ceptū nō experietur quicq̄ mali
Inde expert⁹ ondersocht. vnde. **E**cclē. xxxij. **V**ir
in multis expertus cogitabit multa **I**nde experien
tia vt ibi. **E**xperientia est rerū magistra **E**xperien
tia facit artem. inexperientia vero casum **E**xper
tor expertaris significat frequenter res experiri.

Ad venandum

Aucupor et venor duo sūt venātia verba

Venor equos pecudes ego callid⁹ aucupor aucēps

Vult venor quartū. dic aucupor eē solutum

Aucupor aucuparis significat aues capere. vñ
de **Q**uidius in epistolis. Aucupor infelix incerte
murmure fame. **I**n aucipiū id est captura auium
Venor venaris paghen. vnde **M**atthei. septimo.
Vir fratrē suum venatur ad mortem. **I**nde venā
tor vnde **E**cclēsiastes. septimo. **I**nueui amariore
morte mulierē que laqueus venatorum est. **I**nde
venatio vnde **G**enēsi vicesimosecundo **A**ffer mihi
de venatione tua vt comedaz **S**ecūdo venor pomē

promueſtigare. vt ibi **C**unqz venatū aliquid attu
leris fac mihi inde pulmentū

Ad iniuriandū

Nec iniuria ſit iniurior inde creatur

Terno vult addi velut hic iniurior illi

Iniurior iniuriaris ſignificat iniuriam facere vt
hac in re iniuriaris mihi. inde iniuria vñ **M**ath. xx
amicæ nō facio tibi iniuriā tolle quod tuū ē ⁊ vade

Ad minandum

Cōminor atq; minor duo deponētia verba

Que poſcūt ternū quartū quandoq; requirūt

Minor minaris dru vwen. vt is mihi mortē minat.
Inde mine minaz dru vwinghe. vnde act. ix. **S**aul
adhuc ſpirās minaz ⁊ cedis in diſcipulos domini.
Cōminor cōminaris id eſt ſimul minari vt hoies fe
ri de facli necē cōminantē

Ad piſcandum

Piſcor piſcaris ē prime ſitq; ſolutū

Piſcor piſcaris viſchen. Vnde **J**oſis xxi. **V**ado
piſcari **I**nde piſcator eyn viſcher. vnde **M**athij.
Faciā vos fieri piſcatores hominū **E**xpiſcor expiſca
tis vopt viſche. vt expiſcari matē nequit

Ad dignandum

Dignor cōdignor tibi prime ſūt duo verba

Que poſcūt ſextū ſūt et quādoq; ſoluta

Inſinitiuus poteris cōingere ſepe.

Dignor dignaris ge woerdigē. vt ibi. Dignare me
laudare te virgo sacrata. inde dign⁹. Vnde Luce.
x. dignus ē operari⁹ mercede sua. Maria ē omni
laude dignissima. Dedignor dedignaris veron woe
dighen. vt cur tua me societate dedignaris &

Ad dominandum

Dic dominor dic predominor q̄ principor adde

Hec tibi sūt prime dic principor eē solutum

Sed dñor ternū casū vult sepe secundum

Dominor dominaris heerlicheit hebben. Vnde
Psal. Dominare in medio inimicorū tuorum. Lu.
xxij. Reges gētūz dominātur eorū. Predominor
predominaris significat idē Principor p̄ciparis
significat idem. vnde Marci x. Qui videntur prin
cipari gētibus dñantur eis. **Ad populandum.**

Dic populor dic depopulor cōtraria verba

Que poscūt quartū pariter tibi sūt duo prime

Populor popularis verstroie vt dudū leodiēses
miserrime populati sūt Depopulor depopularis ft
valde destruere vt tā vrbes q̄ vicos d̄populati sūt

Ad cōuentandum

Cōuentor prime cōuentū prebet hondris

Sed nunq̄ transit cōuentor dico magistrum

Cōuentor cōuentaris significat cōuentū facere v̄l
celebrare. inde cōuentus vnde Psal. Protexit me
deus a cōuentu malignantiū

Ad dubitandum

Contor habet p̄mā pariter dubitate notabit

Et sua cōposita que cūcta soluta notabis

Cōtor cōtaris significat dubitāe. p̄quirere scriuari. vñ? **C**ōtor p̄quiro cōtor dubitorq; morozq;. **P**ercōtor percōtaris ondersoeken. vñ **T**erencius **N**ō tua nō int̄ ē desine percōtari **S**ed p̄cūtor p̄cūctaris ēt verwoachten. vt te hic tota die icassuz p̄cūctat? sū **S**ecūdo ēt habitare vt percunctoz da uātrie. inde p̄cūctatio id ē mora

Ad preuaricandū

Preuaricor p̄me tibi deuastare notabit

Cōstruē sexto mediante p̄positura

Preuaricor p̄me raro reperit̄ in vsū

Preuaricor p̄uaricaris ē preuaricō preuaricās ouertredē. vñ **11 Machab.** vñ. **P**arati sum? magis mori q̄ patrias dei leges preuaricari. inde preuaricatio. vñ **Ezechi.** vñ **P**roncite a vobis omnes p̄uaricationes vestras. inde preuaricator. vñ **Esaie.** xli. **N**edite p̄uaricatores ad cor **Ad calūniādū**

Est trāsitiuū p̄meq; calummior extat

Et poscit quartū dic ergo calummior illum

Calummior calummaris vel calummio calūniās significat reprehēdere falso accusare. osumere. terere. exigere. detinere. causari. frustrari ludificare vñ **Psal.** **N**ō calummienē me supbi. idē calūniās vñ **Psal.** **N**ō tradas mē calummātib? . in calūniā **Psal.** **N**edime me a calūnijs hoīm **Ad it̄ptādū**

Interpretatur deponēs eē probatē

Et quartū quērit velut est intēpretor illum

Interpretor interpretaris significat exponere
vnā linguā in alia. vnde **Reemie. viij.** Cōgregati
sūt ad esdrā scribā vt iterpretaret eis verba legis
Mat. p̄ Romē e? emanuel qđ iterptat nobiscū de
us. inde intēpretatio Vnde **Judicū. viij.** audiuit
gedeon sōnū et intēpretationē eius.

Ad fabulandum

Fabulor et ventor et que cōponis ab illo

Esse soluta notes simul omnia sūt ē prime

Fabulor fabularis significat fabulas dicere vel
falsa vt q̄ plurimū fabulatur poesis **Fabulor** veit
a fabula. **Psal.** Narrauerūt mihi iniqui fabulatio
ne sed nō vt lex tua **Ventor** ventaris significat ve
tū per os emittēre l' fabulari

Ad cōuocandum

Cōcionor p̄me cōfirmes esse solutum

Cōuocare notat dic hi bene cōcionantūr

Cōcionor concionaris significat cōuentūm face
re l' populū alloqui vnde **Act. xij.** Cōcionabat ad
eos populus. inde cōcio. vnde **Reemie. v.** Congre
gaui aduersus eos cōcionē magnā

Ad rationandum

Dicas rationor qđ verbū sit rationis

Doc tibi sit p̄me pariter dic eē solutū

Rationor rationalis significat rōnabilē loqui vt
discretor est ratiōari. irratiōari vō degenerū ē.

Ad hastiludendum

Dic hastiludior dicas pariterqz quiritor

Hec duo sūt prime sūt hec simul ābo soluta

Hastiludior hastiludiaris fē cū hasta ludere vt nō scholariū sed quiritū ē hastiludiarī. idē hastiludīū vt in carnis priuio hastiludia frequētantē **Q**uiritor quiritaris significat idem

Ad seruiēdum

Anhelor ancilloz seruoꝝ sūt duo verba

Que duo sūt prime sed terno cōsoaabis

Anhelor anhelaris fē seruire. vt futuro verno paz valitue⁹ erit maiorib⁹ pauper anhelati abhor rēs Sed anheo anhelas significat festinare. vt libros inuisere haud paz anheo **A**ncilloꝝ ancillaris. l' ancillo ancillas significat seruire. vt tibi per maximo erit vicio malle occari q̄ ancillari

Ad gemiculandum

Regi celoꝝ gemiculor omnipotenti

Hoc verbū primē tibi fit ternūqz requirit

Gemiculor gemicularis significat genua flectere et laudū cupidi sibi volūt gemulari **C**lientum is hero gratioꝝ crebri⁹ gemulari edoctus

Ad periclitandum

Dico periclitor atz periculor ista periculum

Significant. prime sūt ambo verba soluta

Periclitor periclitaris fē piculū incurrete l' discrimē vt ad ptus difficultatē seie piclitantē **A**pl's

Periclitamur oī hora periculū .i. experimentū **Vn**
de Terētius i eunuchō **F**ac periculū in leīs fac i pa
lestra **P**salm. Pericula inferni inuenerūt me . **P**eri
culor pericularis ēt idem **¶** **A**d cachinādū
Intrāsiuū signat videre cachinnor

Sed tamē antiqū nēutrū fecere cachinno

¶ **C**achinnor cachinnaris . vel cachino cachinas
ēt videre cū derisione . vt isōtis ē defacili cachinari
Inde cachinn⁹ . i. risus immoderatus . vt sit risus
tuus absqz cachinno ⁊ clamore

¶ **A**d grammaticādū

Grammaticor dic gramatica hīc cēsetur oriri

Rhetoricor de rhetorica vult sumere formā

Deponēs primū . reliquū dat quinqz sorores

Omnia sūt p̄mē pariter dic eē soluta

¶ **G**rammaticor gramaticaris ē gramatizo gramati
zas sūt gramatice loqui vel gramaticā tractare ē
studere . vt absqz p̄ari is gramaticatur **R**hetoricor
rhetoricaris sūt lepide loqui vt permaxie eloquē
tie vir rhetoricatur **¶** **A**d philosophandū

Philosophor p̄me qđ format philosophia

Intransitiuū cēsebin⁹ hoc fore verbum

Philosophor philosopharis sūt philosophiā tra
ctare . studere vel docere **E**t venit a philosophia **E**st
autē sūma phiā meditatio mortis cōtinua . ide phs

.i. amator sapie

¶ **A**d poetandū

Dico poetor dico sophismor sūt duo p̄me

Adde **sophistor** & his dicas sic eē soluta

Poetor poetaris significat fingere carmina istar
poete. vt q̄q̄ poetantur nōnulli att̄n his perraro
arridet ip̄a poesis **Gr̄esta** **Arte** poetria fūgor duz
fingo poema **Ipe** poeta voroz sit fictio deā poesis.
Sophisimoz **sophismaris**. l. **sophistico** **sophisticas**
deapē v̄boz inuolutōib⁹ **Et** de a **sophista**. i. i loqn̄
do deceptor v̄boz int̄cator apparēs sapiēs s̄ nō exi
stēs. inde **sophistic⁹**. i. **fraudent⁹** **deceptoris**.

Ad vagandum

Est vagoz prime sic et sua cōpositiua

Intrāitiua tu cēses hec fore verba

Vagoz **vagaris** ft discurrere. errae. spaciari. vt
Westerno **vesperi** **vagabamur** **incerti**. vñ **Canti**.
p. **Vagari** inapiā post greges sodaliū tuoz. vnde
Lucanus **Robilitas** cū plebe ptz lateq; **vagat̄**. ide
vagatus. i. **idomitus** **Vnde** in auroza **En** **vagus** et
profug⁹ & **maledictus** eris **Vagoz** cōponit̄ vt **dua**
gor. **deuagor**. **diuagor** **euagor**. **peruagor** **girouagor**
a quo **girouagus**. vt **Plurima** mentiunt̄ **girouagi**

Ad fatiscendum

Dicas **fatisco** **fatiscor** sūt duo verba

Deficioq; **notant̄** & **sunt** hec verba soluta

Nos quoq; **fatisco** **veteres** **dixere** **fatiscor**

Fatisco **fatiscis** significat abundanter **hiscē** & **sc̄n**
di. vt **iste** **panis** **rimis** **fatiscit**. i. **sc̄ditur**. **Sec̄do** est
lassari **marcescere** **deficere** **Vñ** de sc̄o **martino** legi
tur. **artus** **febre** **fatiscētes** **Fatiscor** **fatisceris** **habet**

festus sū in supmo significat idem. inde defitiscor de
fitisceris significat deficere. fatigari vinci. inde de
festus. i. lassus. Etā dicitur indefestus. i. nō lassus

Ad implendum

Exequor implere signat quartūq; requirit

Exequitur regis mandatū quisq; fidelis

Exequor exequeris significat aliquid perficere
Vnde deute. xvi. Qd iustū ē exequeris **Secdo** signi
ficat extra alia sequi vel instare ad aliquid facien
dū. inde executio et exeque. i. officia diuina q̄ sunt
circa sepulturā

Ad crapulandum

Crapulor et bacchor. que cōpomis ab illis

Esse soluta notes q̄ signant ebrietatem

Crapulor crapularis significat superflue mandu
care. bibere. inebriari. **Vnde Psal.** Tanq̄ potens
crapulatus a vino **Crapulo** **crapulas** significat idē
et venit a crapula **Crapula** scdm **Papiā** ē immode
rata voracitas dicta quasi cruda epula cuius crudi
tate grauatur cor. et stomachus turbat. et ē potus
tibiq; **vñ Luce. xx.** Videte ne grauent̄ corda vrā
crapula et ebrietate. **ecci. xxxvii.** Propter crapu
lā multi perierūt **Bacchor** **baccharis** significat fure
re vel insanire prout hoies faciunt baccho vel vino
pleni **Debacchor** **debaccharis** significat valde insani
re. vel a furore cessare

Finiuntur verba deponētia per me **Ja**
cobū de Preda. āno M. cccc. Lxxxv.

HUGENBINDER
Georg Haulter
WIEN
Riemerstraße No
211

1848.

